

EEN KENNISMAKING MET REMI

Webinar voor de leden van het Bijzonder
Comité Sociale Dienst

Bérénice Storms, Martine Dingemans, Tess Penne
Expertisecentrum Budget en Financieel welzijn

Thomas More

5 februari 2024

THOMAS
MORE

OP DE AGENDA:

Project federale uitrol REMI

Het recht op een menswaardig bestaan

Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie

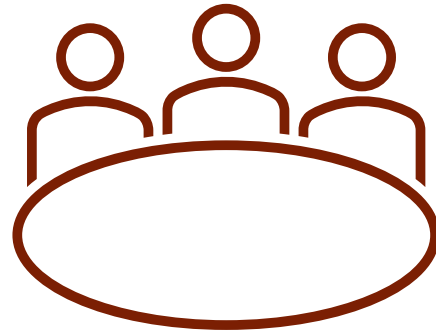
REMI tool

Afsprakenkader

Take-home

Project federale uitrol REMI

PROJECT FEDERALE UITROL REMI

- Doel (Omzendbrief 10/3/2023):
  - Objectiveren en harmoniseren behoefteanalyse
  - OCMW's aansporen REMI te gebruiken via betoelaging REMI-licentie en REMI-steun
    - Behoeftediagnose via REMI, maar lokale autonomie over doelgroep, hoogte en bedrag aanvullende financiële steun
- 1^e subsidieperiode: 1 mei 2023 – 29 februari 2024
  - 422 Belgische OCMW's
  - Deadline Uniek Jaarverslag: 30 april 2024 (zie: www.referentiebudget.be/uniek-jaarverslag)
    - Voor AFS met een beslissing op het BCSD vóór 1/3/2024
      - Steunen mogen daarna doorlopen
    - Niet-opgemaakte subsidie moet worden teruggestort!
- 2e subsidieperiode: 1 maart 2024 – 31 december 2024
  - 408 Belgische OCMW's
  - MB in voorbereiding
- Evaluatie project

Het recht op een menswaardig bestaan

Wat is de kerntaak van een OCMW?

Kerntaak OCMW : de voorwaarden scheppen om iedereen in staat te stellen een menswaardig leven te leiden

Elk verzoek tot dienstverlening of bijstand moet worden beoordeeld o.b.v. grondig sociaal onderzoek in het licht van zijn twee wettelijke opdrachten:

- 1. Recht op maatschappelijke integratie:** maximale integratie voor iedereen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikt en die de voorwaarden van de wet vervult.
  - Instrumenten: leefloon en/of tewerkstelling en/of GPMI
  - Vaste federale regelgeving en wettelijke bedragen
- 2. Recht op maatschappelijke dienstverlening (OCMW-wet):** "iedereen in staat stellen een menswaardig leven te leiden"
  - Instrumenten: preventieve en curatieve acties (bv. AFS)
  - lokale bevoegdheid met volledige autonomie

Wie heeft recht op aanvullende financiële steun?

Het recht op een menswaardig inkomen is niet altijd voldaan

Aanvullende financiële steun
= Discretionaire bevoegdheid

- + maatwerk, lokale context
- ongeoorloofde verschillen tussen en binnen OCMW's

Nood aan een diagnose-instrument

“Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de **menselijke waardigheid**” (Art. 1 OCMW wet)

⇒ Hoe vertalen naar de praktijk?

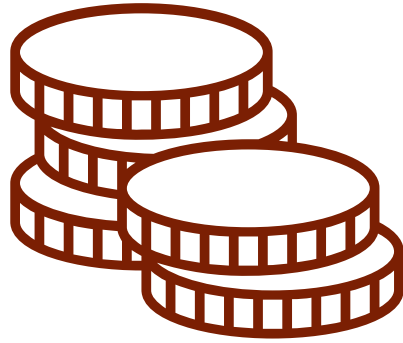
OCMW's vragende partij voor:

- Een diagnose-instrument voor financiële behoefte
- Wetenschappelijk onderbouwd

⇒ Vanuit deze vraag: start onderzoek naar referentiebudgetten en REMI

Referentiebudgetten voor
maatschappelijke participatie

WAT ZIJN REFERENTIEBUDGETTEN?

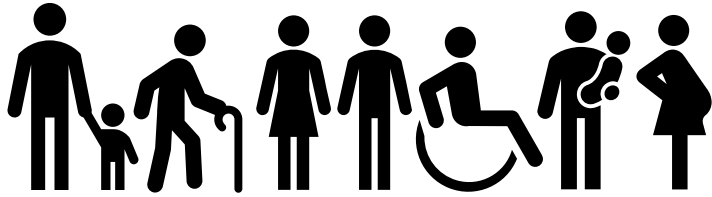
Hoeveel inkomen is minimaal nodig om het recht op een menswaardig leven te waarborgen?

Hoeveel inkomen is minimaal nodig om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen?

WAT ZIJN REFERENTIEBUDGETTEN?

Hoeveel inkomen is minimaal nodig om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen?

INDIVIDUELE CONTEXT

Veronderstellingen

Goede gezondheid
Competenties voor goed
budgetbeheer

MAATSCHAPPELIJKE CONTEXT

Veronderstellingen

Toegankelijke instituties
Kwaliteitsvolle woning
Bereikbaarheid: geen eigen wagen

ONDERGREN

REFERENTIEBUDGETTEN

VOOR MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

sociale huisvesting

private huisvesting

Brussel

 € 1168

 € 1718

 € 2525

 € 1853

 € 1619

 € 2309

 € 3123

 € 2143

Vlaanderen

 € 1170

 € 1681

 € 2592

 € 1914

 € 1531

 € 2131

 € 2925

 € 2070

Wallonië

 € 1132

 € 1677

 € 2613

 € 1772

 € 1456

 € 2110

 € 2909

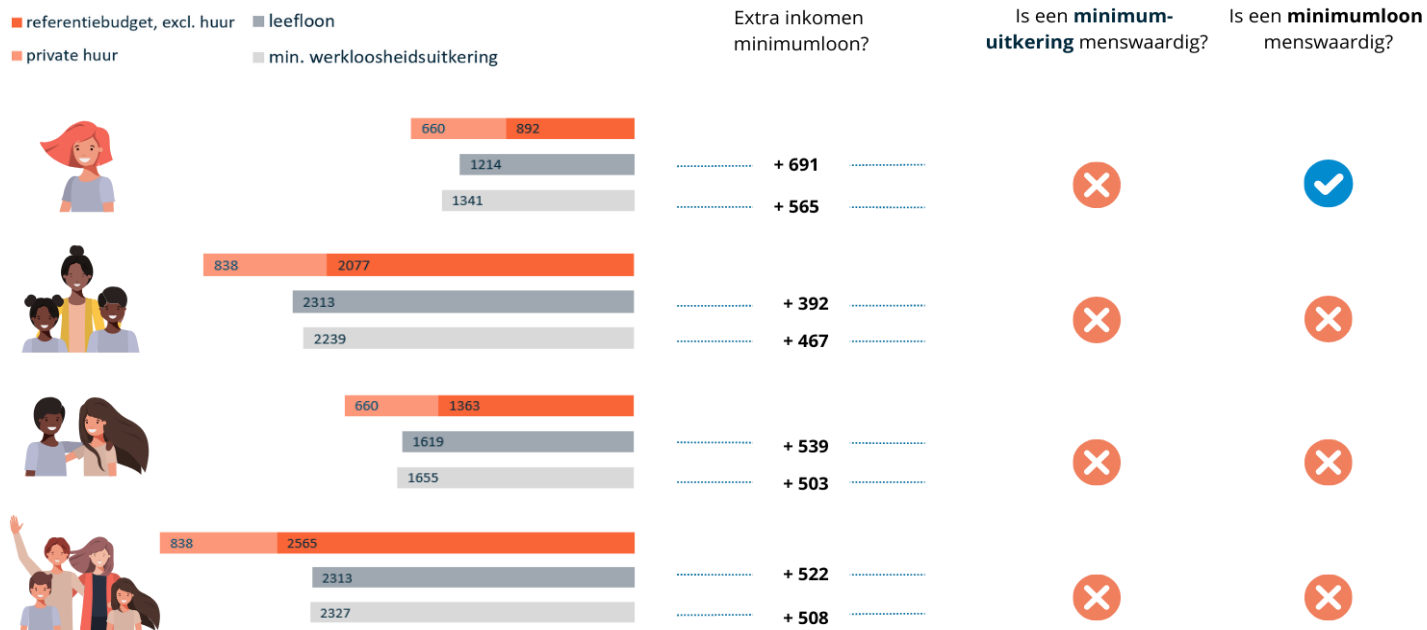
 € 1999

Maandbedragen mei 2023.

TOEPASSINGEN REFERENTIEBUDGETTEN

- Armoede-indicator voor bestuderen van
    - doeltreffendheid minimuminkomens
    - betaalbaarheid publieke goederen en diensten (water, huisvesting, ...)
    - (risico op armoede)
  - Richtnorm voor beoordelen leefsituaties in functie van de menselijke waardigheid
    - **Diagnose- en begeleidingsinstrument** voor maatschappelijk werkers, schuldbemiddelaars, rechters, OCMW's, universiteiten, non-profitorganisaties zoals sociale kruideniers
    - Flexibel aanpasbaar voor individuele leefsituaties
- ⇒ **Online tools:** Budgetcalculator (brede publiek) - REMI (OCMW's) - STUFI (STUVO's) - MELISA (budget- en schuldhulpverlening)

Volstaan de minimuminkomens om menswaardig te leven?

- Minimumuitkeringen ≠ toereikend
- Voltijds werken loont – maar ook minimumloon is onvoldoende
- Uitputten sociale rechten heeft beperkte impact, sociale huur maakt grootste verschil
- Nood aan structurele verhoging van de minima + verminderen kosten (vnl. huisvesting): Signaalfunctie OCMW!
- Taak OCMW om op maat te beoordelen of er bijkomende middelen nodig zijn – bovenop structurele maatregelen

Zie rapport [Kan je menswaardig leven met een minimuminkomen in België?](#)
Lees het artikel in Knack [hier](#)

REMI TOOL

REMI | WAT?

- REferentiebudgetten voor een Menswaardig Inkomen
- online tool die behoeftigheid in kaart brengt o.b.v. referentiebudgetten
- op vraag van en in samenwerking met OCMW's
- berekent in welke mate het gezinsinkomen van de aanvrager volstaat om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen
- gestructureerde verzameling inkomsten en noodzakelijke uitgaven

REMI

REMI: AANPASSINGEN AAN REËLE LEEFSITUATIES

Theoretische
referentiebudgetten

Hypothetische typegezinnen

- Mediane huurprijs
- Geen ziekte-uitgaven voor zieke personen
- Geen eigen wagen
- Kwaliteitsvolle woning

REMI

Reële leefsituaties

- Reële woninguitgaven
- Noodzakelijke kosten zieke gezinsleden, kinderopvang...
- Kosten eigen wagen,...
- Andere uitgaven: aanpasbaar

DEMO TOOL

Afsprakenkader

- Maak vooraf afspraken en expliciteer keuzes met als doel:
  - Onderbouwen van beleidskeuzes
  - Ongelijke behandeling van cliënten vermijden
- Afsprakenkader als leidraad voor implementatie REMI
  - Voor welke doelgroep gebruik je REMI?
  - Welke inkomsten worden ingevoerd?
  - Welke uitgaven worden (op maat) ingevoerd?
  - Welke (financiële) ondersteuning bij een negatief saldo?

Voorbeeld afsprakenkader op: <https://www.referentiebudget.be/remi-tool>

Afsprakenkader: doelgroep

○ Specificieer:

- Voor wie een financiële behoeftediagnose maken o.b.v. REMI
  - Leefloongerechtigden?
  - Alle cliënten op het OCMW?
  - Alle kwetsbare inwoners (proactieve hulpverlening)
- Voor wie geen REMI-dossier opmaken
- Wie in aanmerking komt voor aanvullende financiële steun?
- Hoe en wanneer een REMI-dossier wordt opgemaakt?

Afsprakenkader: inkomsten en uitgaven

○ Inkomsten

- Algemene regel: alle inkomsten van alle gezinsleden invoeren
- Maak afspraken over:
  - Eenmalige inkomsten
  - Inkomsten inwonende werkende kinderen
  - Spaargelden

○ Uitgaven:

- Algemene regel: noodzakelijke uitgaven worden door REMI berekend
- Maak afspraken over:
  - Invoeren van reële uitgaven voor
    - Huisvesting
    - Gezondheidszorg
    - Alimentatie, kinderopvang & onderwijs
    - Mobiliteit
  - Eenmalige uitgaven
  - Schulden in rekening brengen

○ Sociale correcties

Afsprakenkader: (financiële) ondersteuning

- Wat bij een negatief saldo?
  - Zijn alle rechten uitgeput?
  - Kan het inkomen worden verhoogd?
  - Kunnen kosten worden beperkt?
  - Is immateriële ondersteuning nodig?
  - Hoeveel financiële steun is nodig?
- Hoogte aanvullende financiële steun
  - Is autonome bevoegdheid van ieder OCMW
  - Doel: doorbreken van de armoedecirkel
  - Let op met hanteren van een kritische grens t.o.v. het minimumloon
- Voorwaarden voor aanvullende financiële steun
  - Zijn deze bedoeld om zelfredzaamheid te bevorderen?
  - Zijn deze ingebed in kwaliteitsvolle interventies?
  - Respecteren zij in voldoende mate de autonomie van cliënten?
- Duurtijd
- Uitbetaling

BELANGRIJKE INFORMATIE

WEBSITE: remiredi.be

- [Theorie referentiebudgetten](#)

- [Politeia gids](#)

- [Gebruikershandleiding & Productengids](#)

- [Kennisclips](#)

- [ONZE FAQ + FAQ POD MI](#)

- [Afsprakenkader](#)

- support@remiredi.freshdesk.com

TAKE HOME

- Er moet structureel worden ingezet op het verhogen van de minimuminkomens (in en uit werk) en het verlagen van noodzakelijke kosten (vnl. huisvesting). Lokale beleidsmakers hebben hierbij een belangrijke signaalfunctie.
- Er zullen altijd gezinnen blijven waarvoor het inkomen te laag is, het OCMW is de meest geschikte organisatie om op maat te beoordelen of er bijkomende middelen nodig zijn en om indien nodig AFS toe te kennen. Dit moet echter altijd gezien worden als aanvulling bovenop (en mag niet ten koste gaan van) structurele maatregelen.
- REMI is geen rekentool, maar een instrument gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek dat een nauwkeurige behoeftediagnose toelaat op maat van iedere cliëntsituatie. Het is een goede praktijk om gelijkwaardige behandeling van hulpvragen te bevorderen, mits transparante en gedragen afspraken.

TAKE HOME: praktisch

- 1/3 : Start tweede subsidieperiode
- Steunen beslist voor 1/3 met looptijd na 29/2 = budget eerste subsidieperiode
- 18/4: Volgende herhalingsopleiding
- 30/4: Deadline uniek jaarverslag
- Evaluatie project

Contact projectteam

support@remiredi.freshdesk.com

Dr. Bérénice
Storms

*Coördinator
Onderzoek*

Martine
Dingemans

*Coördinator
Valorisatie*

Sin Mei
Chiu

*Administratief
Medewerker*

Marieke
Frederickx

Onderzoeker

Dr. Ise
Cornelis

Onderzoeker

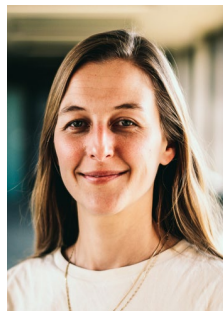
Leen
Van Thielen

Onderzoeker

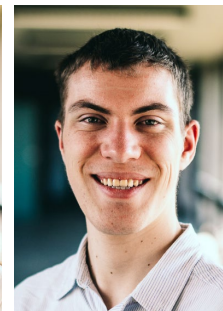
Heleen
Delanghe

Onderzoeker

Dr. Tess
Penne

Onderzoeker

Quinten
Cockaert

IT- developer

Kobe
Vranken

IT- developer

Monique
De Busser

*Administratief
Medewerker*

Dr. Laurent
Nisen

Onderzoeker

Dr. Stephanie
Linchet

Onderzoeker

VRAGEN?

EXPERTISECENTRUM VOOR BUDGET EN FINANCIËEL WELZIJN

THOMAS MORE

---

www.remiredi.be

support@remiredi.freshdesk.com

THOMAS
MORE

